

Ese detrei ori in sepmiana: Mercuria, Vineri si Domine, candu o cota intreaga, candu numai diumetate, adeca dupa momentul impregurilor.

Pretul de prenumerare:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " "
" patru	2 " "
pentru Romani si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " "
" patru	4 " "

Viena 14-26 maiu 1869.

Alegerile pentru corpulu legiuitorui alu Franciei, sunt mare parte sfarsite. Resultatele favorescu si asta data guvernului, reesindu mai pretotindenea candidatii lui, in catu majoritatea absoluta remane — precum a fostu — guvernamentalala. Opositionea a dobandit in cantitate, caci are acum 31 de membri, dar a perduto in calitate, de ora ce barbatii cei mai emininti ai ei, d. e. Thiers si Favre, pana in aceste mominte nu sunt realesi nicăiria.

Intr' adeveru, constitutiunalismulu nu e pastrat in sant'a sa acolo, unde guvernulu se infatisieaza natiunei cu candidati guvernamentali, si demanda dirigilor ca prin tota mediloca, de cari despunu, se lucre pentru alegerea acestor candidati. Dirigatori, pentru a-si castigá merite in ochii guvernului, nu se sfiescu a intrebuinta ap i si mediloca de acelea, cari n-ar fi cu buna cuvintia se stec la despuseiunea loru. Resultatele acestor alegeri, n-au dreptulu a se numi: spresiune libera a natiunei, — fie in Frane'a, fie in Ungari'a cu Banatulu si Transilvani'a, fie in Romani'a.

Guvernele inse, cate nu sunt capaci d'a se lasa de influintari si d'a marturiadeveratele principie constitutiunale, cugeta cu totul altintre: Daca influintiamu, scótemu o majoritate pentru noi. In parlamentu, majoritatea nostra verifica pre deputatii nostri. Deputatii, caro detorescu alegerea loru, noa ni vor aplauda. Astfelui influintiarile nostre a-jungu a fi, nu crima contra constitutiunalismului, ci ansa la aplause.

Nimene scie acésta mai bine, de catu d. Cogalnicianu ministrulu Romaniei. Prin influintari urtiose la alegeri, si-a scosu o majoritate. Creaturele lui, vediendu-se in majoritate, in cateva dile si-verificarea mandatelor unii altor'a, — in mania tuturor protestelor, reclamatiunilor si dovediloru ca s'a versatu sange la alegeri, ca bande platite (in cari figurau si telhari scosi din temnitie) umblau pre locurile publice a goní pre alegatorii despre cari sciau ca nu sunt amici ai guvernului.

Daca d. Cogalnicianu, crede cumca prin acésta procedura a satisfacutu acelor faptori esterni, caror'a detoresce a-jungerea sa la ministeriu, — apoi se insiéla. Apetitul acelor faptori crese in proportiune cu resultatele in-

fluintiei loru, va crescere pana se inghita si pre Cogalnicianu, cu atata mai usioru caci nu va fi aperatu de natiune.

Sunt unii cari afirma ca faptori esterni n'au avutu de exceptiunatu de catu numai in contr'a partitei liberale ce o conducea Brateanu. Asie este, docamdata au facutu exceptiune numai in contra acestei partite. Pentru a doua ora densii vor exceptiu contra partitei a dou'a, apoi a treia si asié mai departe, pana se vina la guvern tóte partitele si pana se cada tóte. Atunci vor dice Europei: Eca in tiéra acésta tóte partitele au fostu la putere, ince tóte au cadiutu, si-au usatu popularitatea de nu mai sunt capace a guverná; deci unde poate se fie o dovédă mai eclatanta cumca natiunea acésta nu este in stare a se guverná insasi pre sine!?

Era celu ce nu se scie guverná insusi pre sine, capeta tutoru. Din nefericire sunt forte multi cari aspira la tuturatu a supr'a elementului romanescu pentru ca apoi se-lu robésca loru-si.

Persone si principie. (Incheiare.)

Diseramu cumca carturarri romani se impartu in doue cete; una este cét'a ambitiunei personali, éra ceta lalta cét'a ambitiunei principiilor.

Voindu a le caracterisá pre amendoue, incepemu prin a cercá se dàmu fie-careia o descriere a punctului de mancare. Facem acésta pentru ca se ve-de apriatu desclinirea intre ele delocu de la mancare.

Cét'a ambitiunei personali, nu crede ca natiunea ar fi capace se intelégă veri unu principiu, si de aceea i vorbesce numai despre persone. Daca in veri o cuventare de a loru atingu vorba „principiu,” — acésta e numai frase, caci nu se occupa seriosu de a-lu splicá, si prin acésta de a contribui la cultivarea poporului.

Prè naturalu, caci de cultivarea politica a poporului, neci ca-i dore capulu. Densii si-facu socot'a cu studiulu actualu alu culturei, 'si-si dieu intru sine: „Principiele sunt concepte abstracte; si deci pentru a le precepe, se recere o cultura careva. Aceasta cultura lipsesce romanilor in fondu, éra ceta ce esiste, este aparantia, este spoiala. Acum, dupa ce scimus ca unu poporu necultu mai usioru intielege unu lucru concretu d. e.

persón'a, de catu celu abstractu d. e. principiu, — potemu prè bine se ne falim romanilor cu persón'a nostra.

,A cultivá unu poporu ca se intielega principiele si se faca ovatiuni pentru densele — si-dicu densii —: este prè anevoia. Si apoi daca tocma succede cultivarea, cine dobandesce? dobandesc principiele si prin ele poporulu, éra par-tea nostra e mica. Lasamara dara altor'a sarcin'a acésta, éra din a nostra parte vom sploatá, pre catu se va poté, studiulu actualu si nepreceperea poporului pre unde vom ajunge. Existint'a persónei nostre o vede insusi, deci mai usioru i potemu castigá ovatiuni. Se intielege apoi cumca din ovatiunile ce se facu persoanei nostre, numai persón'a dobandesce candu vom vre se le vindem.

Asie si-dicu cei cu ambitiunea persoanei. Persón'a li-e centrulu in jurulu careia li se invertescu tóte planurile. Scopulu asisdere nu li e altulu de catu ambitiunea: unii vor s'o satisfaca prin ovatiuni altii prin oficie. Cu alte cuvinte: Densii si-cérca loculu acolo, unde aplausse sunt mai efigne ori salariele mai grase.

Unu filosofu alu Greciei antice afirma cumca omulu este pururea predominiu de doue inclinatiuni poternice: un'a este inclinatiunea spre a se amagé, éra ceta lalta inclinatiunea spre a servé. Cei cu ambitiunea personala pare ca tienu cu filosofulu grecescu. Faptele loru vorbescu tocma asié: „E bine! daca poporulu vre se se amagésc si vre se servésc, apoi éca persón'a mea, amagéca-se despre dens'a, si servésc-i ca se-i fie idolu.”

Preste totu, e démna de insemnatu procedur'a cu carea tindu acesti ómeni se castige persoanei loru o gloria ce in realitate n'o merita.

Securi cumca in catu e pentru persóna, neci o precepere sanetosa nu va poté gasi in dens'a veri o valore politica, — de aceea neci recurgu la precepere ci la anima. Astfelu se intempla ca vorbescu mai vertosu in stilu de proclamatiuni, carele suprinde preceperea, o face se nu pôta priveghiá pre candu densulu se furisia la inima. Nefindu prè mari maestri in stilistic'a romana, candu se vedu siliti a mai slabiti din tonulu de proclamatiune, densii incep cu o modestia falsa a-si laudá trecutulu loru propriu, si a se asemená cu acei barbati

Prenumeratunile se facuta toti dd. core-dinti a-nostri, si d'adreptulu la Redactie Josefstadt, Langeasse Nr. 43, care sunt a se adresa si corespondintele, cu vescu Redactinea, administratiunea este editur'a; cate vorbi nefranate, nu se vor primi era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunț si alte comunicatiuni de interesu privatul — se respunde cate 7 cr. de linie repetitile se facu cu pretie scadutu. Pretiul timbrului catagorii, pent. una data, se antecipa.

natiunali, alu caror'a caracteru stralusces preste veri ce suscipțiunari.

Dar nu e destulu atat'a. In felurite locuri se forma desclinite societati publice si private sub cutare firma forte placuta, dar scopulu e cunoscutu numai unor'a de membri, celor'a adeca cari se credut in stare a duee pre ceia lalti de nasu. Scopulu e a laudá reciprocamente, pre cutarele dintre ómenii d' soiulu acesta. Conducatorii canta frase mari, ceia lalti alerga incantati se faca ovatiuni. Cui? sciu densii, dar pentru ce? asta n'o sciu, inse ca totusi se arete unu meritu óre care, recurgu la fictiuni, cari de cari mai ridiculose.

Privati si societati, stau in corespondintia spre scopulu acesta, dar mai vertosu coatingu prim informatiuni private.

Asemene aliantia „d'a se laudá unii pre altii”, au trecutu de la politica si in literatur'a nostra, precum ni-a demistratu prè bine deunadi o fóia de preste Carpati.

Daca ómenii ambitiunei personali se ocupa dintru intemplare si de politica si de literatura, — le practica ambele ca mediloca spre acel'a-si scopu: a-si naltiu persón'a prin laude mintinose. In opurile loru indaru cerci partea instructiva, caci nu se gasesc. Cu atat'a sunt mai fecundi daca vinu a se ocupá de personele loru séu de cele amice loru prin orbia. Aci apoi nimene nu e mai putie de „bravu”, de „marele barbatu”, „fatigile natiunali”. Totu lucruri despre a caror'a esistinta scriotoriu insusi nu scie nemica. Tóte titlele le useza astfelu, ca daca intimpina veri odata si unu omu de tréba, nu mai scie cum se lu numésca.

Proverbiul latinu: „Suaviter in modo, fortiter in re”, l'intorcu tocma pre dosu. Cee ce ataca astazi cu vehementia, mane lauda fora a se rosí. Sunt fapte celea ce le spunemu.

Cumca la acestu sciu de ómeni intimpini mintiu'a, si ridiculositatea la fie-care pasu, nu te va surprinde. In asta privintia, merita se spunemu cateva casuri. Pre unu ambitiosu de acesta, unu amicu alu seu (carele voiá se-lu umple cu laudele in catu se-lu avente la o mare popularitate) l'intimpina, in fati'a unui publicu numerosu, cu cuvintele: „Noi cu totii aderámu la program'a politica a DTale, este unic'a...”. — La acésta, laudatulu respusne ca n'are neci o pro-

FOISIÓRA.

Despre scopu filantropicu.

Déca sunt intreprinderi salutarie, atunci unu scopu filantropicu intre tóte acestea cuprinde loculu primu.

Tóta lumea rivaliseaza in crearea de institutiuni filantropice. Pre unde te intorc, pretotindenia intimpini nisuntie de acésta natura, in catu ti vine a eschiamá: „Dómne! fara de ajutoriu filantropicu, dora neci nu e cu putintia a traſ!“ Si intr'adeveru, a dese ori filantropia infasia pre copilu, si totu dens'a inmormenta pe caruntulu repausatu. A lungul vietiei intregi, filantropia, acésta virtute divina, este carea mangaia pre cei seraci, si carea face frumsetia si onoreala celor avuti. Aiba ci neva veri cate merite, totu nu-si poate castigá unu titlu completu la recunoscinta comuna, daca intre cele latte virtuti n'a practicatu si filantropia. Tocma pentru acésta ratiune, pe

catu de felurite sunt meritele, pe atatu de felurite si modurile in cari se practica filantropia: Ici vedi o fapta generosa pentru nenorociti, colé o contribuire pentru atare monumentu séu edificatiune, in altu locu ajutorie pentru invetiamantu, mai departe conlucrari la constituirea diverselor asociatiuni necesarie in vieti'a sociala. Asia cate si mai cate, pana si contributiunea pentru licenti'a de a poté tiené cani in Vien'a, care venitu insemnatu e dedicatu seraciloru de acolo, ma se nu uitu inca si denariulu lui Sam' Petru ce se aduna in favorulu papei de la Roma — tóte, tóte scopuri filantropice.

Deci concheiamu ca virtutea acésta are insemnitate mare in state, la natiuni civilisate, dar mai pre sus de tóte la natiunile cari tindu spre cultura si civilisatiune. Aci este cuvantul, pentru care si la noi s'a inceputu a se observa lips'a neaperata spre urmarirea de scopuri filantropice.

Cu exceptiuni individuali séu familiare, seraci suntemu toti, seraci e natiunea intréga — precepu materialmente — si déca nu ne vom inigrigá se ni castigámu avere spirituala,

atunci serac'a materiala ne va mai eutropi secole intregi intr'unu adancu intunecu, in carele inse nu vom mai dormi casf pana acum a unu somnu paciu si letargicu, ci ne vom desface, vom incetá d'a fi, séu mai chiar dicendu: vom fi in vécu intrebuintati numai de unelte. Cine vré se traescă de sine ca scopu, si nu de unelta in man'a altuia: debue se se lupte, debue se lucre intru castigarea panei de tóte dilele, si a se luptá e iertatu numai cu arme egale, — arma contra armei, cultura contra culturei. De nu ne vom luptá astfelu, atunci consolare poetului „de n'au peritu romanulu“, de siguru va deveni o satira.

Scopuri filantropice la noi sunt rari, dar si efeptulu acestora e proportiunalminte pentru noi prè micu.

Ilustr'a familia Mocioniana e marinosa in scopurile sale filantropice; aci vei afla filantropia deplina, jertfa catu materiale, atatu si ingrigiri seriöse, conduse de o tarie neclintita spre prosperarea natiunei. Tóte sunt spre scopuri filantropice pre altariul natiunei.

Scopu filantropicu e Asociatiunea na-

tiunala aradana, pentru cultur'a poporului romanu. Mai subsista odinioara cerculu damelor din Logosiu, ce inse, cu dorere, sa disolvatu. In Temisibra e Alumneulu romanu. In Transilvan'a Asociatiunea pentru cultur'a si literatur'a poporului romanu. In Bucovin'a anca sunt vr'o dôua.

Si asia, din tóte partile scimu ca natiunea nostra posiede asociatiuni cultivatorie pentru sine si aréta si aplecare, sub titulu de scopu filantropicu a dà mana de ajutoriu si pentru cultivarea fililoru sei. Dar efeptulu acestorui institutiuni ni demuestra exceptiuniminte si multe defekte, vedemu cate unu rezultatu contrariu celuia ce l'ar dorí si pretinde marinimosii filantropi. Sunt si de acei elevi ai scopurilor filantropice, cari de multe ori devinu inimici filantropilor sei. Ba cutediu a dice ca natiunea nu are mai mari contrari si inimici de catu chiar pre unii dintre invetiatii sei, fie acestia crescuti ori din avere natiunala, ori din pungeli proprii, dar totu-deun'a umplute de pre spinarea romanului. Apoi se mai atingemu si pre aceia, cari si-inchipuiesc a fi conducatorii si representantii natiu-

grama. Credeti că publicul a risu? Nu, elu vre se se amăgescă și se servescă, deci i-a facutu ovatiuni, și vestiști și altoră că la densii să ga-itu calea victoriei. Dar carea este acea cale a victoriei? astă n'au spus'o anca nimenui.

Nesmintită că nimene nu ne va întrebă de numele omenilor cu ambiciunea personală. Am spus din capulu locului că „nomina sunt odiosa“. Din faptele loru, îi veti cunoșce pre ei. Cea mai mare parte, ajungendu culmea ovatiunilor ce li pote face națiunea romana si prevediindu că pentru acun'a nu se potu acceptă la ceva mai multu, au trecutu in castrele contrarilor nostri, ea se capete si simbră apostasiei si ovatiuni noue. Cei ce n'au trecutu anca, parte se vor lumină si converti, parte au de cugetu se cerce discordii intre barbatii naționali, ca asié la trecere se pote prezenta o conta mai mare. Acu se vorbiu despre barbatii ce compunu

că la ambiciunei principiilor. Punctul loru de manecare este acelu adeveru, constatatu de istoria, că persoanele potu tradă veri o cauza, inse unu principiu santu n'o va tradă neci odata.

Altu adeveru e că națiunile cari se conduce de persoane, morindu persoanele, remanu fora de conducatori, in desordine, in nepotintă. Inse națiunile cari se conduce de principie sanetose, au conducatori nemoritori, fiindu că principiele nu vor mori neci odata.

Aci e ratiunea pentru care astă ceta nu-si landa persóna, ci-si intóna principiile in fată națiunei. Ei nu vor ovatiuni persoanei loru, i principiului naționalu. In catu poporul n'ar fi potutu anca ajunge se precépa principiele, densii si-dau truda a i le splică prin scrieri si prin prelegeri in meetinge naționale. In catu principiele sunt abstracte, densii tindu a li dă o forma ca se pote penetra in masă, ca se produca entuziasmu principiului dar nu idolatria formei.

Ei ceru din increderea poporului atâtă, cata li e de lipsa ca se pote lucra pentru poporu. Neci candu inse nu ceru atatu de multa si mare, in catu se pote abusa de dens'a. Insi provoca poporul a-i controlă, voindu se-lu invetie contro-lă pentru toti si pentru pururea.

Precum prinfeluri sacrifacie tindu a cultivă preceperea poporului, totu astfelu si in cuventarile loru se adresă neincetatu preceperei ascultatorilor. Daca ici colă trimisă cate unu cuventu si inimie, este numai pentru a-i castigă vointă necesaria la efectuarea celoră ce le comanda preceperea. A castigă vointă, — nemica mai multu, deschisită nu cetezantă orba. Si acéstă pentru ratiunea că acestia nu intorecă pre dosu dică „suaviter in modo...“ ci insisi si-dicu, mai vertosu intre relatiunile actuali: „se ne cumpătămu; națiunea carea nu cunoște cumpetu in dilele de necadu si de dureri, nu este matura pentru libertate.“

Se ilustrămu cu dōue casuri si procedură acestei cete: La Siria si la Halmagiu, candidati naționali se prezinta

in medilocul alegatorilor. Alegatorii ii primesc cu entuziasm nemarginit, realegera unanimă si secură. Sunt amendoi omeni în versta, incarcati de merite din luptă pentru naționalitate. Cu toțe acestea, ei facu se liniscescă entuziasmulu, ceru cuventu a vorbi: ei arăta si splica programă loru politică!

Ce lipsa aveau se spuna programa, candu sciau de securi că vor fi aleși? Este lipsa ca națiunea se audă si se invetie principie, acestoră se adereze si se le primăse de conducatori, astfelu vor ave conduceri nemoritori si cari neci odata nu o vor poté tradă!

Asi se luera pentru principie, pentru cauza. Densii nu-si vor o valoare, n'au alta ambiciune, de catu celea ce li-o dau principiile ce le reprezinta. Dar tocmai pentru acéstă, pre candu persoanele si le supunu principiilor, devinu cu multu mai stimati de catu aceia cari tindu a-si radică persoanele loru de a supră principiilor.

Cu atâtă am făgătat caracterisarea ambelor cete. Am alesu, pentru serierea acéstă, toamă timpulu de acum, in care diece deputati dietali romani au prodită in taberă celoru dusimani naționalitatei noastre. Pre toti diece proditi, poporul i-a alesu intrebandu-i numai de persoane dar nu si de principie. Asi se pacalescă cei ce nu seiu se faca deschisită intre persoane si principie, nu seiu se naltie principiul de a supră persoanei, si se nude persoanei mai multa valoare de cată este capacitatea ei a servir principiului.

Contrarii nostri au multe medilice dă castigă persoanele. Cum sene aperămu noi? cu principiile. Li vom invetă importanță, vom cere de la deputati se le marturăscă, si-i vom controlă toti pasii ca se le urmeze.

Avisati dă alege intre persoane cari potu proditi si a ne tradă, — si intre principie cari nu ne potu tradă si sunt nemoritori; noi se ne dechiarăm pentru principie!

Ore va trece lungu timpu pana se potemu constata că acéstă este pretindenia modulu cugetarii romanesci?

De la dietă Ungariei.

Sedintă de la 22 maiu a casei reprezentantilor.

Rónay asterne o petiune din cercul Să Nicolau-Mare, prin carea se cere o nouă conscriere a alegatorilor.

Zsedényi presinta petiunea mai multor alegatori din comitatul Pestei, cari asistă ceru a se compune liste noue electorale.

Alegerea dlui Dr. Mileticiu e contestată, si se emite deputatul Filippoviciu ca se facă investigație.

Cati-va deputati se prochiamă de verificati. O multime de petiuni incurse, se trimisă la comisia respectiva.

La ordinea dilei este continuarea desbarterilor adresăi, mai multi unguri facu parata de retorică, cari inse nu ni prezinta anca neci unu momentu demn de însemnatu.

Sedintă din 24 maiu a casei reprezentantilor.

Paulini-Tóth arăta documentele promise pentru a dovedi că sal'a „Maticci“ este proprietatea acelui reuniuni. Róga pe președinte a dă ceteri documentelor. Președintele inse, la vointă casei, le tramite ministeriului de interne.

Dupa cateva verificări si asternere mai multor petiuni, se treco la ordinea dilei: desbaterea adresăi. Vorbesc ungurii, fiecare pentru proiectul partiei sale.

Sedintă din 25 maiu, a casei reprezentantilor.

La intercaliunea in cauza drumului de feru fiumanu, respunde ministrul Mikó, că se va zidi după sistem'a lui Fel, carea costa mai putinu ca 11 milioane. La Mont-Cenis s'a trimisă o comisie pentru informari despre acea cale ferata. Se trece la ordinea dilei. Intre ceci lăti vorbi si Irányi, conducătoriul stangiei estreme: desapără urgențele înfluențari esserciate de regim in actele alegatorilor. Majoritatea națunei se inspaimanta de afacerile comune. Opusetiunea nu vre revoluție si eluptarea nedependentiei tierii pre cale pacica, si e tare in credință că va isbuti.

Clubul deputatilor romani naționali

de la diecă din Pest'a, s'a marită cu duoi insi, adeca au sositu si dd. Gruescu si Buteanu. Aceum dă clubul numera 12 deputati, dintre 22 alesi ca romani de popor, va se dica: naționalii sunt in majoritate. Înscrisiunii cu bucuria cumea in clubu s'au statorită, in cea mai buna armonia, emendamintele ce au se se faca in cauza de naționalitate si in cauza Transilvaniei, cu ocazia desbaterilor adresăi. Pre celu d'antai lu va face Buteanulu, pre alu doile Cuculu, era ceialalti ii vor spriji. Deacoromanii sunt invitati a se pronunciada vor solidaritate au ba.

O școală, ce nu e romanescă.

Este in Pest'a o comunitate protestanta nemîșcea, carea numera la 400 de susținători, carea școală numerul copilor trece preste 460. Acestă număr pote convinge prefice că nu e vorba de o școală romanescă, dar dieu neci de un'a ungurăscă.

Daca cutare cantor romanescu dintre cei vecchi, carele totodata va fi facandu si pre invetatoriu satului, dintru intemplare vacătăi aceste sîre, nesmintită că, intrebuiti in datinătă replica, va eschizăma: „Hm! de bună séma Pest'a are jude si jurati comunali tare harnici, de silescu pe parinti se-si dee copii la școală!“

Dar, Dile invetatoriu! de la 400 de susținători care a salvat națiunea de la perire, si asiă biserică ca atare debuc se aiba si in viitoru una rolă importantă. Cela lătu negă, respicandu-se, că deca i-ar stă in potere, lătu bisericile le-ar straformă in școlă. Se judecătă in a caruia parte este adeverul. Dar mai nainte de ce am aduce o sentință, se incercăntă intre certanti realizarea unei imparatiuni:

Spiritul omului e condus de doi faptori: unul e animă, celălătu mintea. Amendoi au cerintele loru in privință culturăi. A nume animă cere cultura morală, era mintea cere cultura intelectuala. Numai individul ce intrunescace aceste dōue culturi, e omu cu desevarsire pe cariera destinatiunei ce am primită de la Creatorul nostru.

Cultivarii morali i-am zidit o biserică, era celei intelectuali o școală: Deci e gertfi biserică pentru școală ori din contra, insenmă a-celu lucru ridicol si absurd: a gertfi inimă pentru ca se pote traia mintea.

Biserici frumosă si bine înzestrăte la curte națione, sunt barometrul culturei morali

la timpulu seu. Vedem chiar la noi, unde sunt invetatorii de ceva Dómne-ajuta, copiii si salariul se aduna. Inse, unde vedu parintii că invetatoriu nu poate dovedi ceva sporii cu copilul, acolo nu-i trage inimă a dă copilul său salariu.

Invetatorii acestia apoi striga cum'ca parintii, si romanii preste totu, nu se interesă de invetimentu. Nemica mai neadeveratul de catu acă. Nu este națiune in lume, carea se recunoște necesitatea invetării mai apropiat, de cum o recunoște poporul romanesc prin dicala sa: „Nu e serac celu ce n'are tata si mama, ci acelă care n'are invetătură“.

Temisiora, 24 maiu.

(O privire preste starea politica si sociala.) Dintră indepartare m'am pornit spre Temisiora ca se-mi satisfac curiositatei dă cunoște starile de aici ale Romanilor. N'am aflat, ce am sperat. Inteligintă putine, fara de neci unu centru, neci macar o societate de lectura buna órn cum au studiulii nostri pre aerea. Dintre toate, nemica. (Neci casină? ori esiste numai de nume? Red.) Am intrat astădă in congregația comitatens. Era la ordinea dilei alegerea unor oficiali comitatensi. Cam 20—30 de insi strigau „pre estă“, era fisipanul pronunciat „pre ală“. Vedi si cati-va preoți de ai nostri alergandu prin salonul comitatului. Neci o disciplina intre densii pentru interesele naționali. Ma de pre fetie vedea că neci li păsa de cele ce se vorbesc. Am esită cu impresiuni durerose.

Baia de Criș, 19 maiu. 1869.

(Partidă națională din Aradu.) Nu credu, dar nici nu potu presupune, că este vr'unu roman cu sentiminte curătă romanesci, care se nu se bucură si se nu speră in viitorul națunei noastre, cându, privindu printre romani, vede că in genere preste totu si cu deosebire in unele comitate, romanii devăltă ore si care-va activitate laudavera facia cu interesele naționali, de es. romanii din comitatul Aradului.

Necesitatea formării partidelor naționale este atata de simtita la romani, incată a negă acăta necesitate, după parerea mea, ar însemna o desinteresare formală facia cu prospătarea si inaintarea națunei; căci nu potu cugetă unu mediloc mai corespondator pentru ajungerea respective crearea unui viitoru demn de o națiune carea-si trage originea sa de la cea mai poternica națiune, dintră cate au vîntuitu pana acum a pe suprafaciă pamentului, decatuit chiar intrunirile naționale.

Dar nu voiu a me abate de la obiectul ce mi l'am propus a-lu desbatere cu astă ocazie, — intielegu conduită partidei naționale din Aradu, — ci me voiu nesu a-mi face observările mele modeste, catu se poate mai obiectivu, si nu me voiu demite neci macar catu e negru sub unghia la personalitate, fire-ar acelle chiar P. Deseanu, ori M. Romanu.

Ei, dar se incepem! — In nr. 46 alu

rei, său si-arăga dreptul că ei ca atari ar fi meniti de la Domine a trai pre cont'a națiunei, si in astă calitate a jocă politica inalta său a sploată neprecheperea poporului, tragendu la slăbia proprie folose private si lovindu din responsabilitatea națunei. — Lauda Domnului că atari invetiai sunt numai exceptiuni, dar există căci si regulele au exceptiuni, celu putin rare. Despre atari invetiai potem diec că mai bine de catu invetiai, studiandu, filosofandu, spre reul națunei, se nu mai invetăna nemica căci fiindu in fericea simplitate, mai lungu timpu ne vom poté conserva de catu fiindu reu invetiai. O inteligintă cu simtieminte reale, corumpă simtiul celu curat al poporului!

Indemnandu-nie la concepera temei a cetei o pertraptare despre deplorabilă stare a invetimentului popular respectiv a școlelor populare, de grădina la noi școlă cu biserică sunt nisice faptori congruenti, nu potu se nu atingu ceva si despre biserică si adeca: eră intre doi romani o dispută serioză. Unul afirmă că biserică a fostu singurul

faptoru care a salvat națiunea de la perire, si asiă biserică ca atare debuc se aiba si in viitoru una rolă importantă. Cela lătu negă, respicandu-se, că deca i-ar stă in potere, lătu bisericile le-ar straformă in școlă. Se judecătă in a caruia parte este adeverul. Dar mai nainte de ce am aduce o sentință, se incercăntă intre certanti realizarea unei imparatiuni:

Spiritul omului e condus de doi faptori: unul e animă, celălătu mintea. Amendoi au cerintele loru in privință culturăi. A nume animă cere cultura morală, era mintea cere cultura intelectuala. Numai individul ce intrunescace aceste dōue culturi, e omu cu desevarsire pe cariera destinatiunei ce am primită de la Creatorul nostru.

Cultivarii morali i-am zidit o biserică, era celei intelectuali o școală: Deci e gertfi biserică pentru școală ori din contra, insenmă a-celu lucru ridicol si absurd: a gertfi inimă pentru ca se pote traia mintea.

Biserici frumosă si bine înzestrăte la curte națione, sunt barometrul culturei morali

de carea se bucură, in tocmai precum numărul si sistem'a școlelor marturescă despre poterea de inteligenția a ei.

In comunitatile noastre vedi, mai pretindenia, biserici atata de frumosă si de grande, de-ti vine se te miri cum li-au ajunsu poterile materiali la clădire?! Pentru aceea neci n'a cutreazat anca cutare strainu se afirme că in cultură morală am stă inderetru altorul poporă. Biserica nostra a lucratu cu rezultat, fiindu că ni vorbiă in limbă națională. Astfelu a potutu satisface mai bine misiunile sale dă propagă morală; si totodata pentru că ni intrebuită limbă, a contribuit la conservarea naționalității noastre. Aceste merite, n'a cutreazat anca neci unu roman se i le nege bisericiei, si neci poate căci dovedile istorice strălucescă ca sōrele.

Diseram cumea cultivarii intelectuali am zidit școlă. Dar ce felu sunt aceste școli? nisice colibe. O privire catre aceste colibe, ajunge strainului a se convinge catu de slabă este cultură intelectuala la noi. Si intrăde-

veru, ne plangem neincetă că n'avem inteligenția de ajunsu.

Inse unei națiuni de barbati nu i se cu-

acei cui pretiuitu diurnalul, apară o corespondență resp. unu raportu despre siedintă a partidei naționale din Aradu, tienuta la 6 maiu a.c. Io marturisescu sinceru, că nu pricepu cauș'a, pentru ce ati publicatu, dle Redactoriu, acestu raportu fara ce-va notitia, de șrace frunzăriindu acestu diurnalul de a lungulu și de a latulu, de la aparintă lui și pana astă-di, n'am aflatu asemene raporturi, ori corespondinție publicate fara șrc-care-va notitia redactiunala;*) un'a inse me mangaia, și aceea este, că publicărui cetitoriu i-s'a datu ocasiune a cunoscere partidă națională aradana din faptele sale.

Nu am onoarea a fi si io din comitatul Aradului, dar pentru aceea mi-vor era frati de unu sange din acelui cõtu, deca — interesandu-me si pre mine ori ce miscaminte nationale — mi-voiu luá libertatea a-mi da si io parerile mele, in asta privintia, publicitatii. Deci se punemu cate-va intrebari si apoi, in catu ni va sta in potintia, se le si resolvemu si anume:

Ce va se dica, „partida națiunala“ preste totu si cum o practica aradanii, in specie?

Io asiá credu, cà o partida natiunala, a-deverata si nu fictiva, nu pôte insemná altu

ce-va decatul intrunirea morală și chiar materială a tuturor fililor aceleia-si națiuni pentru eluptarea unor drepturi, ce-i competu atât din punct de vedere alu umanitatii, catu si cu deosebire din cel'a alu fericirei, bunastării, inaintarii si prosperarii națiunale; însă români intruniti din Aradu o definiție și practica astfelui, că adeca aceea: este unu medilocu resp. instrumentu in man'a guvernului ungurescu, prin care acel'a se-si păta execută legile si ordinatiunile lui pururea asupritorie si magiarisatorie: căci ee alta insemnă punctul primu din program'a acelei partide națiunale (?), care dice: „a despune ca legea de națiunalitate se intre in viétia“, de catu aceea, că dins'a este multiemita intru tōte cu legea din cestiune, si abia ascépta se se pună in activitate? La aceasta credintia ne aduce aplausele entuziastice cu cari fu urmarit din partea partidei dlui Ioanu P. Deseanu in tal-cuirea detaiata a aceleia-si legi.

Io nu sciu, care dintre paragrafii acelei legi a potutu incanta si storice din animele membrilor acelei partide, strigari entuziasnice „se traiasca“, deca nu dora par. I, care dice ca in tinerile de sub corona sant Stefanu, nu esiste, decat numai o singura natiune si acesta este cea magiara, si ca tote cele-alalte soiuri sunt parti intregitorie ale natiunei magiare; seu dera acelu pasagiu a fostu asa magiul pentru partidul national aradana, care dice: ca in Ungaria limbua oficiala de sus pana diosu si de diesu pana sus, este eschisivu numai cea

^{*)} Altii se vor mira, si poate cu mai multu dreptu, cum de se publica aceasta corespondintia a dtale. Dar daca ne tragi in jocu, apoi se spunem ca noi suntem nepartiali; facem locu fie caruia, candu si-scie pronunciul parerile. Ti credeam ca dta vei fi „frundiarindu“ Albin'a, inse nu credeam ca „ai frundiarit'o“, caci altmintre ai fi gasit notitia redactiunei, care s-a facutu anca nainte de publicarea corespondintiei, delocu candu ni s-au trimis resolutiunile prin telegrafu, va se dica: n'ai avutu causa de miratu. Nemultiamirea dta de acea partita, este dora splicabilita. Altmintre sunt nemultiamiti si de acoromanii, caci partitia nu vre se-si faca de capu pentru ca densii s-o poate acusa la guvernu, si astfelui se iee pretiului acusarii si totodata se li se urce valoarea loru — caci nu tien cu asemenea partita.

ungurésca? său poate acelu pasu, care pretinde că totă esebitatele concipiate în alta limbă, de cătu în cea magiara, sunt să se traducă în unguresc și numai astfel să se potu întimă cu validitate la ore care tribunalu? Deea acesta sunt sublimele cuvinte ale legei de națiunalitate, cari au facut pe partid'a națiunala din Aradu, se erumpă în aplause entuziastice, atunci noi i-gratulăm acelei partide și-i poftim vietia indelungată, dar nu vremu să fimu partași.

Io asiá seiu, dloru membri ai partidei
natiunale din Aradu, că misiunea si sant'a de-
torintia a tuturor romanilor din Austro-ma-
giari'a este: a luptá cu tote poterile si tote
medilócele, ce li-stau la dispusetiune, chiar
pentru restornarea resp. modificarea aceloru
legi magiarisatòrie, cari fura in stare a face, ca
partid'a natiunala din Aradu, se trasara de bu-
euría. Frumosu exemplu dloru aradani acest'a;
deca si dvóstra, unde formati asiá frumósa in-
tielegintia romana, mergeti pe acésta cale, a-
poi ce potemu acceptá de la acei romani —
cari altecum au sintieminte curatú romanesei
— dar cari sunt asupriti si coplesiti de o ma-
ioritate de inteligintia straina, si cari in toti
pasii loru natiunali, sunt impedeceati?

Altecum placa-ve dloru, mergeti pe acésta cale si mai departe in pace si linișce, si io cutediu a afirmá, că déca dvóstre nu ve este rusine a ve lapedá de trecutulu si renumele ce l'ati avutu pana acum la romani, de siguru nici natiuniei si cu deosebire posterității nu-i va fi mila a ve condemná si disprețiul.

Mai dice raportatoriul acelui partide si
aceea ca presedintele a onaratu, „cumca in
comitatul s'au alesu acei patru romani de ab-
legati dietali, pre eari comitetulu partidei i-a
recumendat poporului alegatoriu“.

térie si magiarisatorie: căci ce alta insémna punctul primu din program'a acelei partide națiunale (?), care dice: „a despune ca legea de națiunalitate se intre in viétia“, de catu a- ceea, că dins'a este multiemita intru tóte cu legea din cestiune, si abiá ascépta se sc puna in activitate? La acésta credintia ne aducu aplausele entusiastice cu cari fu urmarit din partea partidei dlu Ioanu P. Deseanu in tal- cuiarea detaiata a aceleia-si legi.

Io nu sciu, care dintre paragrafii acelei legi a pótutu incantá si stórce din animele membrilor acelei partide, strigări entusiastice „se traiésca“, déca nu dóra par. I, care dice că in tierile de sub corón'a sant. Stefanu, nu esiste,

Io, dupa cum sum informatu chiaru prin corespondintiele esite din pene de ale membrilor partidei, negu cumca partidei i-a jecutu la anima, ca se fia in cöttulu Aradului catu mai multi deputati romani, pentru că dvóstra ati disu, că ati pactatu cu deachistii, ca se vi lase si dvóstre din gratia vr'o cati-va deputati acolo unde majoritatea alegatorilor este romana: déca si acel'a este meritu, că őre care-va cercuri curatul romanesci au alesu deputati romani, in urma — dupa conceptul dvóstra — si accea va fi meritu, déca unu romanu va cutedia se dica că este romanu. Dé- ca partitulu dv. este asiá poternicu si are la anima inaintarea națiunei romane, pentru că

unica mancare națională române, pentru că nu și-a datu silintă, ca se fia toti 6 deputati naționali, și nici decatul se nu fi alesu chiar și dintre romani deachisti? căci aceea nu o veți poté afirma, că în cele două cercuri, unde s'au alesu de deputati magiari, nu romanii formează majoritatea alegatorilor, de óra ce la 1865 s'a dovedită acésta de ajunsu, avendu ambele cercuri deputati romani.

In fine vi recomandu dloru de la partid'a natiunala din Aradu, ca de aci inainte se ve numiti altcum, caci tienendu si mai departe acestu nume marctiu, pre lesne poteti fi confundati cu partid'a adoveratu natiunala romana, carea o formeza deputatii romani din Pest'a, la spatele caror'a stă natiunea intréga. Mai bine ar fi se ve numiti *partid'a*, carea vre se aiba doi bani in trei punzi.

JOURNAL OF

pentru ca, cum dicu: mai bine se planga in capulu invetiatorului de catu intr'alu nostru! Invetiatorii nostri apoi, nu sunt dintre acele

de scăla. Impedecata de nisice sisteme rele, scăla n'a potutu anca se produca acelu resul-
tat, care se indemne pe parinti a-si dă copiii
lui?

In punctul acesta, scol'a pate casf biserica. Daca biserica nostra nu ni poate duce anca natiunea la o morala desevarsita, cau'a e ca statutulu organicu nu s'a introdusu, nu se aplica. Daca scol'a nu corespunde cu misiunea sa, cau'a este metodulu invetiamentului popularu.

Se vorbim ceva despre acestu metodu
al invetiamantului popularu. — Prinții sunt
indetorati a cercetă scol'a pana la vrest'a de
12 ani. Intrebâmu ce progresu facu in acestu
restimpu de 6—7 ani? acel'a, că esindu din
școală, nu sciu nici se-si serie numele. De re-
gula mergu la școală prinții de la anulu alu 6,
și acestia sunt atatu de neglesi, in catu pli-
vindu straturile invetiatoriului, său pazindu
purceii și gascele, nu potu invetiā nemica său
invetiā unu anu intregu numai tatalu nostru.
Nu vorbim despre copilasii mai mici de 6
ani, pe cari ii trimis parintii la școală numai

Corniareva (conf. milit.) 15 maiu

(Reportu colegilor u invetiatori de spre comisiunea mistă din Caransebesiu). Cu majoritatea voturilor fratielor Vóstre, alesu de membru comisiunei miste ce se tienù in 10 si 11 maiu a. c. in Caransebesiu, a desbaté §§. legei scolare, că Inaltul ministeriu de resbelu din Viena au emisu; mi tienu de detorintia a vi aduce la cunoștinția cele ce am potută eluptă pentru imbunatatirea starii invetatoresci din acestu regimentu; adeca:

că: Dupa acelu intielesu inventiatorii presinti nu potu avé nici o bucuria, fiind că pucini vor ajunge a serví 10 ani de acù nainte, de aceea: Totu inventatoriulu se platésca cele 2%, pe toti anii serviti pana acum, amesuratu lefei ce o are; si fondulu se se sucotésca că ar esiste mai de multu; ca pensiunile indata dupa intrarea legei in validitate se se pótá dà cui s'ar cuveni." — Se incinsera desbateri pro si contra.

D. presedinte Maiorulu Curelatiu facă propunerea ca totu invetiatoriul se lase cate 4% si fondulu se-si aiba curgerea după 5 ani. Aceasta propunere am sprințit-o cu modificatiunea ca cele 4% numai pe cei d'antei 10 ani se le depunem; era după aceea numai 2%. Asiă se si luă la protocolu.

Petru Stepanescu, inventatorul

Economia

Tercerlo de Viena

Preturiile negoziilor sunt

seiu trage folosele cele mai mari din lume, prin speculatiune, prin agerimea mintii, pre-
candu noi suntemu scurti la vedere, si nu pre-
vedemu de catu ce ajungemu a atinge cu na-
sulu? De unde? de la scola!! Aceasta ar fi de-
spre sesulu barbatescu, — dar despre celu fe-
meescu?!

Sessulu femeescu, care după date statistice face aproape diuimetate din națiunea românescă, n'are anca parte la destula educație națională. Femeia, chiamata a insufla virutile necesarile *romanilor u venitoriu* lui, de unde se le insufle? Pana acum le insuflă numai din acelui capitalu moral ce l'a primitu de la mama-sa, si acëst'a de la strabun'a: este capitalulu tradiționalu.

Intrebàmu pre români din Banat și din Ungaria: unde sunt scările văstre pentru educația femeilor? Nicăieri! — Transilvania are, mi se pare că două. Ecă două școli famouse la o patruță de trai și într-

bune. — În numită comuna catolică sunt 4 invetitori catolici, și locuitorii de multe ori se vaetă că pruncul său prește putină învăță în școală, pentru că parte sunt prește mulți prunci și invetitori nu se potă ocupa mai special cu fiacările, parte că invetatoriul nu are metodu bună; cu totă că i plătă invetitorului și pentru instruirea privată pre luna 50 cr. — i-ar plăti bueurosă 3—4 fl. pre luna, numai se învăță pruncul atâtă, ca ajungendu-vreastă de 12 ani, se-lu potă întrebui întâia, și mai departe se se potă elu singură cultivată și susținută. — Mi dau pruncul — dice locuitoriiul — la școală jidana! — Popă catolic respandise vorba că-lu va opri. Dandu-și pruncul la școală jidana, remână pentru instruire pre invetatoriul jidana cu 4 fl. pre luna; — de aci după 5 dile (di: cinci dile) ce a frequentat pruncul școală jidanei, mi veni cu socote, cu cetire, cu respunsuri din viață practică, ce noi de regulă le audim și nu le audim de la gimnaziști de 4 sau 5 clase.

Intréba-te acum, de unde se facu jidaniile careia, cari se joacă cu averile europene, cari

" tabaci (Gärber) din Romani'a	56 62
" die din Banatu, cea comună, grăsă	50 —
" " din Banatu tigai'a	57 61
" " vera din Besarabi'a	— —
Unsórez de porc	39.— 40.—
Slanin'a afumata (locu)	40.— 41.—
Céra din Banatu si din Ungaria, cea galb.	119 121
" " cea nalbita	150 155
Prunele uscate, din (cont.)	10.— 11.—
Zaharulu Raffinade	36.— 37.—
" Melis	34.— 35.—
" Lompen	34.— 35.—
Seulu de die din Romania	— —
Coltiani (Knopperi) I. din 1867	16.25 16.50
" II. " 1867	14.50 15.—
Dirdie (Trentie) unguresci, albe	10.25 10.75
" " diumetate albe	9.25 9.75
" " obele	7.50 7.75
" " ordinarie	6.50 6.75

VARIETATI.

= O bute de vinu pentru o parochia. Comun'a P. (in dieces'a Aradului) numera 260 de case. Avea trei preoți. Repausandu unul asta iernea, credinciosii mai intelliginti cugetara se tinea de acum numai doi preoți. Sunt'a sa parintele episcopu eră de acordu, deci nu li-a impusu pre nimene de alu treile paroci, cugetandu si insusi că, fiindu comun'a nu prè bogata, este mai bine ca duoi preoți se se pôta sustiené dupa cuviintia, de catu trei in scracia. Eră marc bucuria credinciosilor binesentitori că prin aceasta despusestiune potu se lucru ceva si densii in sensulu statutului organicu, ajutandu la reducerea parochielor si totodata la im bunirea starii preotesci. Dar asta bucuria nu dură lungu timpu, si comun'a devină viptima spiritului de sfasire si de certa. Eca istorioră ce a datu ansa la asta certa: Unu teologu din anulu alu III, petiesce pre o domisiōra din vecinētate. Domisiōra se invioesse, inse—sciti că astadi e la moda ca amorul se nu mai fie orbu, era femeile cu multimea sunt molipsite de moda, asi si domisiōra nostra — léga invoieea sa de conditiunea: daca teologulu va poté castigă o parochia in P. Dar cum se se puna teologulu in legatura cu locuitorii din P.? Asiè că domisiōra are acolo unu unchiu, teologulu va merge la unchiu, era unchiu este omu cu iscusinta de scie se puna tréb'a la cale. Planulu e gat'a. Sambeta in 3/15 maiu, teologulu descaleca la unchiu amatei. La rogatiu-

Orarie eminente si bune.
DEPOSITULU DE ORARIE
avutu, renumit u de multi ani,

M. HERZ.
orologiariu orasianescu
Viena, Stephansplatz nr. 6

in dosulu curtei lui Zwettli ofere alu seu depositu mare de totu felulu de orarie, bine regulate cu garantia pe unu anu, ou pretiulu curentu. Pentru fie-care orariu regulat se da garantia in scriu.

Orarie portative de Genf
cualitatea cea mai eminenta esaminata de c. r. imprimaria de bani.

Orarie pentru barbati,		de auru:	cu sticla cristaline	42—45	
de argintu:	f.	Cylinder, suru nr. 3, 8 rub.	30—36	cu 2 fedele, 8 rubini	45—48
" " , cu rub. d'aur d-sar.	10—12	Anker ou 15 rub.	37—40	email, cu diamante	58—60
Cylinder cu 8 rubini	13—14	" mai fine, fed. d'aur	46—60	Anker	45—48
" " , cu döue fedele	15—17	" ou 2 fedele	55—58	" on sticla crist.	56—60
" " , cu sticla cristale	15—17	" ou fedelu auritu 65, 70,	80, 90, 100	" on 2 fedele	54—56
Anker cu 15 rub.	16—19	" sticla crist. fed. d'aur.	120	" email, cu diam.	70—80
" mai fine cu fed. de arg.	20—23	Remontoir fed. d'auru	100—130	Remontoir,	70, 80, 100
" " , cu döue fedele	18—22	" ou 2 fedele	130—180	" ou 2 fed. 100, 110, 186	—
" mai fine	24—28			Afara d'acestea se asta or	—
" engl. cu sticla cristalina	19—25			ce feliu de soiu de orarie. — Orarie de	—
Boratu Anker de armia, f. dup.	24—26			argintu se auresc pe fl. 1—1.50	—
Anker Remontoir, fino se r-				Monogramme si insenme se facu forte	—
dica la urechia	28—30	Cylinder, auritu, ser. d.	13—18	estinu. — Se asta orarie de auru si	—
" ou 2 fed.	35—40	de auru:	13—18	d'argintu cu insenme unguresci	—
Remontoirs sticla cristal.	30—36	ou 4 si 8 rub.	27—30	Alarmatoriu ou orariu, 7 fl.	—
Anker Remontoirs de armia	38—45	emailate	31—36	Alarmatoriu cu orariu, cari a-	—
		cu fedelu de auru	36—40	prindu si luminare candu alarmeza, 9 fl.	—
		email, cu diamante	42—48	Alarmatoriu pentru siguritate, pre-	—
				gatit cu se pusos candu alarmeza, 14 fl.	—

Depositulu celu mai mare de

Orarie cu pendulu (Pendeluhren) fabricate proprie
ou garantiupe doi ani.

a se trage in fie-care di 9, 10, 11 fl.
" totu la a 8, di 16, 17, 18, 19, 20, 22 fl.
" se bata la óra si la 1/2, 30, 33, 35 fl.

Reparaturile se facu catu mai bine; insarcinari din strainetate se efectueaza cu cea mai mare putinatitate trimitiendu-se competitint'a antecipative, ori posticipu-se de la posta; ce nu convine se primește schimb. Orarie, auru si argintu se primesecu in schimbu cu pretiurile cele mai inalte.

Trimitiendu-mi-se pretiul ori ca se primesecu la urma de la posta, trimițu si in strainetate orarie, pentru a se, si pentru cele ce nu se temu trimițu banii indata pe posta.

Depositulu celu mai mare alu orarielor parisiene de bronsu, cu pretiuri fôrti netti de la fl. 28, 30, 35, 40, 45, 60 panu la fl. 100.

Editoru: Vasilie Grigorovitja.

In tipografi'a Mechtitarisulu.

= Procesulu esprincipelui serbescu Carageorgieviciu, precum a decursu la instantia prima (carca otarise, cum scimu, numai acusarea lui. C.) l'a imbucuratu nesminitu pe esprinciple. Ministeriu ung. asistere si-aavutu a sa parte de bucuria, si acëst'a a expres'o prin o fapta prè eclatanta: a daruitu lui Szarvassy, judeul investigatoriu, 200 fl. v. a. petru portarea lui in asta causa. Strainii se intrebau cu uitire: cum? este iertatu a dama judecatorilor? nu e totu atat'a, daca mitutescu privatii seu regimulu? Dar ministeriu nu dice că e mita ci premiu. Ce se va face inse de biét'a dreptate, daca si alti diregatori se vor senti indemnati a cercă, nu intr'atata dreptatea, catu mai vertosu placulu ministeriului ca se dobândesca premie? Dar se nu ne confundam intru intrebari atatu de triste! Remanendu la obiectu vom spune că instantia a dôu'a s'a portatu si mai favoritoriu lui C. de catu instantia prima. A dôu'a i-a decisu eliberarea, lasandu-i a continua procesulu pe piorior liberu.

= Irratiune intre nationalitatii. In Carnioli'a, nemti au intreprinsu excursiuni la tiéra cu societatile loru nationali. Cam 500 de sloveni au navalit u supr'a loru: „Astă e tie'ră nostra, tiéra slovenă.“ Gendarmeria a intrevenit. S'a intemplatu mai multe raniri si o ucidere.

RESPUNSURI. Dhu I. Vladu in Satu-miu: Am publica bucuroso dar fiindu prè tunga, nu ni ieră spatiulu; era vatemarile ce le contiene, nu ni le ieră legea de presa. Ar trebui se faci pe scurtu si netedu. De Te interesezi despre sentimentele nostre, apoi: amicus personae, inimicus rei.

Publicatiune.

In comun'a nostra Giulvezu comitatulu Torontalului voimur se facemu tempa in s. biserică de lemn si ni ede lipsa unu sculptor (Bildhauer), deci dintre Domni'a loru care ar avea voia in 21 maiu c. v. si dimpreuna cu planulu seu de tempa, se invita pe aceea-si di decisa, se binevoiesca a veni.

In Giulvezu in 5 maiu 1869.

Lazaru Jebelianu,
[2—3] tuturu.

Publicare.

Statatorea tergovina a lui Dimitriu Sierbanu si fiului lui, in Versietiu statatore.

Noi subinsemnatii castigandu unu Croitoriu de totu iscusita spre a lucra vestimente preotiesci si bisericesci, inzestrati in tergovin'a nostra cu totu felulu de para-nura; de lana si metasa pentru vestimente preotiesci si bisericesci; metasa pentru proprie de la 4—6 florini de rifu, pelarii preotiesci, asiā-numite, biberu de cele mai fine din Viena cu 6—8 fl. de derébu; — deci inzestrati fiindu cum in calitate asiā si in cantitate, din privire catra onoratii DD. preoti, prin publicarea nostra in aceasta Gazeta, venim a invitá pre aceia, cari au lipsa in vestimente ro-gandui-i la totu casulu trebuintos se se adreseze catra tergovin'a nostra aflată cu semnulu „Crucea de suru“ in Versietiu.

Dimitriu Sierbanu m/p.,
(2—3) si fiului lui.

Concursu
pentru vacanța statuine investitorésca din Cladova, indiestrata cu emolumintele anuale; de: 120 fl. v. a. 8 cubule de bucate, 12 orgii de lemn si cortelul liberu, se deschide concursu, si doritorii de a cuprinde acestu postu sunt avisati, Recursurile loru provediute cu documintele recerute si adresate catra Pré Onoratul Consistoriu Diecesanu din Aradu panu la 5 juniu a. c. st. vechiu a le substerne la mine subscrisulu in Siri'a.

Siri'a, in 2 maiu st. vechiu 1869.

Georgie Popescu m. p.

[2—3] protopopu gr. orient. si insp. distr. de scole alu Siriei (Vilagosiu).

Cursurile din 25 maiu 1869 n. séra
(dupa aratare oficiale.)

	bani	mar.
Imprumutele de statu:		
Datoria statului 5% unif. interese in note	61-60	61-75
" contributinali " argintu	69-55	69-70
" " " năoie in argint	98-75	99-100
Cota in argint d. 1865 (in 500 franci)	63-20	63-40
" metalice cu 4½%	— —	— —
" " 4%	— —	— —
" " 3%	— —	— —

	Imprumutele de statu:
Sortile de stat din 1864	124-60 124-80
" " 1860½ in cele intregi	99-80 99-90
" " ¼ separata	103-25
" " 4% din 1854	92-75 93-25
" " din 1839, ¼	245-50 246-50
" bancei de credet	167-25 187-75
" societ. vapor. dunarene cu 4%	97-25 97-50
" imprum. princip. Salm	42-50 43-25
" cont. Palfy	34-25
" prine. Clary	37-50 38-25
" cont. St. Genois	33-25 33-50
" prine. Windischgrätz	22-50 23-25
" cont. Waldstein	24-50 25-25
" Keglevich	14-50 15-25

	Efectele de loteria:
Sortile de stat din 1864	124-60 124-80
" " 1860½ in cele intregi	99-80 99-90
" " ¼ separata	103-25
" " 4% din 1854	92-75 93-25
" " din 1839, ¼	245-50 246-50

	Obligatiuni dessarcinatore de pamant:
Cele din Ungaria	81-50 82-—
" Banatul tem	78-75 79-2